(נד) וְהִתְנַחַלְתֶּם אֶת־הָאָרֶץ בְּגוֹרָל לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם לָרַב תַּרְבּוּ אֶת־נַחֲלָתוֹ וְלַמְעַט תַּמְעִיט אֶת־נַחֲלָתוֹ אֶל אֲשֶׁר־יֵצֵא לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל לוֹ יִהְיֶה לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם תִּתְנֶחָלוּ׃

נד וְתַחְסְנוּן יָת אַרְעָא בְּעַדְבָא לְזַרְעֲיָתְכוֹן, לְסַגִּיאֵי תַּסְגּוּן יָת אַחְסַנְתְּהוֹן וְלִזְעֵירֵי תַּזְעֲרוּן יָת אַחְסַנְתְּהוֹן לִדְיִפּוֹק לֵיהּ תַּמָּן עַדְבָא, דִּילֵיהּ יְהֵי: לְשִׁבְטֵי אֲבָהָתְכוֹן, תַּחְסְנוּן.

רש"י ◂ אֶל אֲשֶׁר יֵצֵא לוֹ שָׁמָּה: מִקְרָא קָצָר הוּא זֶה: אֶל מְקוֹם אֲשֶׁר יֵצֵא לוֹ שָׁמָּה הַגּוֹרָל, לוֹ יִהְיֶה.לְמַטּוֹת אֲבֹתֵיכֶם: (ב"ב קיז) לְפִי חֶשְׁבּוֹן יוֹצְאֵי מִצְרַיִם. דָּבָר אַחֵר: בִּשְׁנַיִם עָשָׂר גְּבוּלִין כְּמִנְיַן הַשְּׁבָטִים.

(נה) וְאִם־לֹא תוֹרִישׁוּ אֶת־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵיכֶם וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם לְשִׂכִּים בְּעֵינֵיכֶם וְלִצְנִינִם בְּצִדֵּיכֶם וְצָרְרוּ אֶתְכֶם עַל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתֶּם יֹשְׁבִים בָּהּ׃

נה וְאִם לָא תְתָרְכוּן יָת יָתְבֵי אַרְעָא, מִן קֳדָמֵיכוֹן וִיהֵי דִּתְשָׁאֲרוּן מִנְּהוֹן, לְסִיעָן נָטְלָן זֵין לְקִבְלְכוֹן וּלְמַשְׁרְיָן מַקְּפָן לְכוֹן: וִיעִיקוּן לְכוֹן עַל אַרְעָא, דְּאַתּוּן יָתְבִין בַּהּ.

רש"י ◂ וְהָיָה אֲשֶׁר תּוֹתִירוּ מֵהֶם: יִהְיוּ לָכֶם לְרָעָה.לְשִׂכִּים בְּעֵינֵיכֶם: לִיתֵדוֹת הַמְּנַקְּרוֹת עֵינֵיכֶם. תַּרְגּוּם שֶׁל יְתֵדוֹת "שִׂכַּיָּא".וְלִצְנִינִם: פּוֹתְרִים בּוֹ הַפּוֹתְרִים לְשׁוֹן מְסֻכַּת קוֹצִים הַסּוֹכֶכֶת אֶתְכֶם לִסְגֹּר וְלִכְלֹא אֶתְכֶם מֵאֵין יוֹצֵא וָבָא.וְצָרְרוּ אֶתְכֶם: כְּתַרְגּוּמוֹ.

(נו) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר דִּמִּיתִי לַעֲשׂוֹת לָהֶם אֶעֱשֶׂה לָכֶם׃

נו וִיהֵי, כְּמָא דְּחַשֵּׁיבִית לְמֶעְבַּד לְהוֹן אַעְבֵּיד לְכוֹן.

לד (א) וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃

א וּמַלִּיל יְיָ, עִם מֹשֶׁה לְמֵימָר.

(ב) צַו אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי־אַתֶּם בָּאִים אֶל־הָאָרֶץ כְּנָעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנַעַן לִגְבֻלֹתֶיהָ׃

ב פַּקֵּיד יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְתֵימַר לְהוֹן, אֲרֵי אַתּוּן עָאלִין, לְאַרְעָא דִּכְנָעַן: דָּא אַרְעָא, דְּתִתְפְּלֵיג לְכוֹן בְּאַחְסָנָא, אַרְעָא דִּכְנַעַן, לִתְחוּמָהָא.

רש"י ◂ זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפֹּל לָכֶם וְגוֹ': לְפִי שֶׁהַרְבֵּה מִצְוֹת נוֹהֲגוֹת בָּאָרֶץ וְאֵין נוֹהֲגוֹת בְּחוּצָה לָאָרֶץ, הֻצְרַךְ לִכְתֹּב מִצְרָנֵי גְּבוּלֵי רוּחוֹתֶיהָ סָבִיב. לוֹמַר לְךָ: מִן הַגְּבוּלִים הַלָּלוּ וְלִפְנִים הַמִּצְוֹת נוֹהֲגוֹת.תִּפֹּל לָכֶם: עַל שֵׁם שֶׁנִּתְחַלְּקָה בְּגוֹרָל נִקְרֵאת "חֲלֻקָּה" לְשׁוֹן נְפִילָה. וּמִדְרַשׁ אַגָּדָה אוֹמֵר: עַל־יְדֵי שֶׁהִפִּיל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׂרֵיהֶם שֶׁל שִׁבְעִים אֻמּוֹת מִן הַשָּׁמַיִם וּכְפָתָן לִפְנֵי מֹשֶׁה, אָמַר לוֹ: רְאֵה, אֵין בָּהֶם עוֹד כֹּחַ!

(ג) וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב מִמִּדְבַּר־צִן עַל־יְדֵי אֱדוֹם וְהָיָה לָכֶם גְּבוּל נֶגֶב מִקְצֵה יָם־הַמֶּלַח קֵדְמָה׃

ג וִיהֵי לְכוֹן רוּחַ דָּרוֹמָא מִמַּדְבְּרָא דְצִין, עַל תְּחוּמֵי אֱדוֹם; וִיהֵי לְכוֹן תְּחוּם דָּרוֹמָא, מִסְּיָפֵי יַמָּא דְמִלְחָא קִדּוּמָא.

רש"י ◂ וְהָיָה לָכֶם פְּאַת־נֶגֶב: רוּחַ דְּרוֹמִית אֲשֶׁר מִן הַמִּזְרָח לַמַּעֲרָב.מִמִּדְבַּר־צִן: אֲשֶׁר אֵצֶל אֱדוֹם מַתְחֶלֶת מִקְצוֹעַ דְּרוֹמִית־מִזְרָחִית שֶׁל אֶרֶץ תִּשְׁעַת הַמַּטּוֹת. כֵּיצַד? שָׁלֹשׁ אֲרָצוֹת יוֹשְׁבוֹת בִּדְרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל זוֹ אֵצֶל זוֹ: קְצָת אֶרֶץ מִצְרַיִם, וְאֶרֶץ אֱדוֹם כֻּלָּהּ, וְאֶרֶץ מוֹאָב כֻּלָּהּ; אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּמִקְצוֹעַ דְּרוֹמִית־מַעֲרָבִית, שֶׁנֶּאֱמַר בְּפָרָשָׁה זוֹ: "מֵעַצְמוֹן נַחְלָה מִצְרַיִם וְהָיוּ תוֹצְאוֹתָיו הַיָּמָּה". וְנַחַל מִצְרַיִם הָיָה מְהַלֵּךְ עַל פְּנֵי כָל אֶרֶץ מִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (יהושע יג): מִן־הַשִּׁיחוֹר אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי מִצְרַיִם. וּמַפְסִיק בֵּין אֶרֶץ מִצְרַיִם לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְאֶרֶץ אֱדוֹם אֶצְלָהּ לְצַד הַמִּזְרָח, וְאֶרֶץ מוֹאָב אֵצֶל אֶרֶץ אֱדוֹם בְּסוֹף הַדָּרוֹם לַמִּזְרָח, וּכְשֶׁיָּצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, אִם רָצָה הַמָּקוֹם לְקָרֵב אֶת כְּנִיסָתָם לָאָרֶץ, הָיָה מַעֲבִירָם אֶת הַנִּילוּס לְצַד צָפוֹן וּבָאִין לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עָשָׂה כֵן; וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר (שמות יג): "וְלֹא נָחָם אֱלֹהִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים", שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים עַל הַיָּם בְּמַעֲרָבָהּ שֶׁל אֶרֶץ כְּנַעַן כְּעִנְיָן שֶׁנֶּאֱמַר בִּפְלִשְׁתִּים (צפניה ב): "יֹשְׁבֵי חֶבֶל הַיָּם גּוֹי כְּרֵתִים". וְלֹא נְחָם אוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ, אֶלָּא שֶׁהֱסַבָּן וְהוֹצִיאָם דֶּרֶךְ דְּרוֹמָהּ אֶל הַמִּדְבָּר, וְהוּא שֶׁקְּרָאוֹ יְחֶזְקֵאל (יחזקאל כ): "מִדְבַּר עַמִּים", לְפִי שֶׁהָיוּ כַּמָּה אֻמּוֹת יוֹשְׁבוֹת בְּצִדּוֹ וְהוֹלְכִין אֵצֶל דְּרוֹמָהּ מִן מַעֲרָב כְּלַפֵּי מִזְרָח תָּמִיד, עַד שֶׁבָּאוּ לִדְרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ אֱדוֹם, וּבִקְּשׁוּ מִמֶּלֶךְ אֱדוֹם שֶׁיַּנִּיחֵם לַעֲבֹר דֶּרֶךְ אַרְצוֹ וּלְהִכָּנֵס לָאָרֶץ דֶּרֶךְ רָחְבָּהּ, וְלֹא רָצָה. וְהֻצְרְכוּ לְסַבֵּב אֶת כָּל דְּרוֹמָהּ שֶׁל אֱדוֹם, עַד שֶׁבָּאוּ לִדְרוֹמָהּ שֶׁל אֶרֶץ מוֹאָב, שֶׁנֶּאֱמַר (שופטים יא): "וְגַם אֶל־מֶלֶךְ מוֹאָב שָׁלַח וְלֹא אָבָה". וְהָלְכוּ כָּל דְּרוֹמָהּ שֶׁל מוֹאָב עַד סוֹפָהּ וּמִשָּׁם הָפְכוּ פְּנֵיהֶם לְצָפוֹן, עַד שֶׁסִּבְּבוּ כָל מֵצַר מִזְרָחִי שֶׁלָּהּ לָרָחְבָּהּ; וּכְשֶׁכָּלוּ אֶת מֵצַר מִזְרָחִי, מָצְאוּ אֶת אֶרֶץ סִיחוֹן וְעוֹג, שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִין בְּמִזְרָחָהּ שֶׁל אֶרֶץ כְּנַעַן וְהַיַּרְדֵּן מַפְסִיק בֵּינֵיהֶם; וְזֶהוּ שֶׁנֶּאֱמַר בְּיִפְתָּח (שם): "וַיֵּלֶךְ בַּמִּדְבָּר וַיָּסָב אֶת־אֶרֶץ אֱדוֹם וְאֶת־אֶרֶץ מוֹאָב וַיָּבֹא מִמִּזְרַח־שֶׁמֶשׁ לְאֶרֶץ מוֹאָב". וְכָבְשׁוּ אֶת אֶרֶץ סִיחוֹן וְעוֹג, שֶׁהָיְתָה בִּצְפוֹנָהּ שֶׁל אֶרֶץ מוֹאָב. וְקָרְבוּ עַד הַיַּרְדֵּן, וְהוּא כְּנֶגֶד מִקְצוֹעַ צְפוֹנִית מַעֲרָבִית שֶׁל אֶרֶץ מוֹאָב. נִמְצָא, שֶׁאֶרֶץ כְּנַעַן שֶׁבְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן לַמַּעֲרָב הָיָה מִקְצוֹעַ דְּרוֹמִית־מִזְרָחִית שֶׁלָּהּ אֵצֶל אֱדוֹם:

(ד) וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים וְעָבַר צִנָה והיה (וְהָיוּ) תּוֹצְאֹתָיו מִנֶּגֶב לְקָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר וְעָבַר עַצְמֹנָה׃

ד וְיַסְחַר לְכוֹן תְּחוּמָא מִדָּרוֹמָא לְמַסְקָנָא דְּעַקְרַבִּין, וְיִעְבַּר לְצִין, וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי, מִדָּרוֹמָא לִרְקַם גֵּיאָה; וְיִפּוֹק לַחֲצַר אַדָּר, וְיִעְבַּר לְעַצְמוֹן.

רש"י ◂ וְנָסַב לָכֶם הַגְּבוּל מִנֶּגֶב לְמַעֲלֵה עַקְרַבִּים: כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר "וְנָסַב" אוֹ "וְיָצָא" מְלַמֵּד, שֶׁלֹּא הָיָה הַמֵּצַר שָׁוֶה אֶלָּא הוֹלֵךְ וְיוֹצֵא לַחוּץ. יוֹצֵא הַמֵּצַר וְעוֹקֵם לְצַד צְפוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם בַּאֲלַכְסוֹן לַמַּעֲרָב וְעוֹבֵר הַמֵּצַר בִּדְרוֹמָהּ שֶׁל מַעֲלֵה עַקְרַבִּים. נִמְצָא מַעֲלֵה עַקְרַבִּים לִפְנִים מִן הַמֵּצַר.וְעָבַר צִנָה: אֶל צִין, כְּמוֹ "מִצְרַיְמָה".וְהָיָה תּוֹצְאֹתָיו: קְצוֹתָיו. בִּדְרוֹמָהּ שֶׁל קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ.וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר: מִתְפַּשֵּׁט הַמֵּצַר וּמַרְחִיב לְצַד צְפוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם וְנִמְשָׁךְ עוֹד בַּאֲלַכְסוֹן לַמַּעֲרָב עַד חֲצַר־אַדָּר וּמִשָּׁם לְעַצְמוֹן וּמִשָּׁם לְנַחַל מִצְרַיִם. וּלְשׁוֹן "נָסַב" הָאָמוּר כָּאן לְפִי שֶׁכָּתַב "וְיָצָא חֲצַר־אַדָּר", שֶׁהִתְחִיל לְהַרְחִיב מִשֶּׁעָבַר אֶת קָדֵשׁ בַּרְנֵעַ וְרֹחַב אוֹתָהּ רְצוּעָה שֶׁבִּלְטָה לְצַד צָפוֹן הָיְתָה מִקָּדֵשׁ בַּרְנֵעַ עַד עַצְמוֹן וּמִשָּׁם וְהָלְאָה נִתְקַצֵּר הַמֵּצַר וְנָסַב לְצַד הַדָּרוֹם וּבָא לוֹ לְנַחַל מִצְרַיִם וּמִשָּׁם לְצַד הַמַּעֲרָב שֶׁל הַיָּם הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא מֵצַר מַעֲרָבָהּ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. נִמְצָא, שֶׁנַּחַל מִצְרַיִם בְּמִקְצוֹעַ מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית:

(ה) וְנָסַב הַגְּבוּל מֵעַצְמוֹן נַחְלָה מִצְרָיִם וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו הַיָּמָּה׃

ה וְיַסְחַר תְּחוּמָא מֵעַצְמוֹן, לְנַחְלָא דְּמִצְרָיִם; וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי, לְיַמָּא.

רש"י ◂ וְהָיוּ תוֹצְאוֹתָיו הַיָּמָּה: אֶל מֵצַר הַמַּעֲרָב, שֶׁאֵין עוֹד גְּבוּל נֶגֶב מַאֲרִיךְ לְצַד הַמַּעֲרָב מִשָּׁם וָהָלְאָה:

(ו) וּגְבוּל יָם וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל וּגְבוּל זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל יָם׃

ו וּתְחוּם מַעְרְבָא, וִיהֵי לְכוֹן יַמָּא רַבָּא וּתְחוּמֵיהּ; דֵּין יְהֵי לְכוֹן, תְּחוּם מַעְרְבָא.

רש"י ◂ וּגְבוּל יָם: וּמֵצַר מַעֲרָבִי מַהוּ? וְהָיָה לָכֶם הַיָּם הַגָּדוֹל לְמֵצַר.וּגְבוּל יָם: הַנִּסִּין שֶׁבְּתוֹךְ הַיָּם אַף הֵם מִן הַגְּבוּל וְהֵם אִיִּים שֶׁקּוֹרִין אינזול"ש

(ז) וְזֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר הָהָר׃

ז וְדֵין יְהֵי לְכוֹן, תְּחוּם צִפּוּנָא: מִן יַמָּא, רַבָּא, תְּכַוְּנוּן לְכוֹן, לְהוֹר טוּרָא.

רש"י ◂ וּגְבוּל יָם: מֵצַר צָפוֹן.מִן־הַיָּם הַגָּדֹל תְּתָאוּ לָכֶם הֹר הָהָר: שֶׁהוּא בְּמִקְצוֹעַ צְפוֹנִית מַעֲרָבִית. וְרֹאשׁוֹ מַשְׁפִּיעַ וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַיָּם, וְיֵשׁ מֵרֹחַב הַיָּם לִפְנִים הֵימֶנּוּ וְחוּצָה הֵימֶנּוּ.תְּתָאוּ: לְשׁוֹן סִבָּה כְּמוֹ (ד"ה ב, יב): "אֶל־תָּא הָרָצִים" (יחזקאל מ): "וְתָאֵי הַשַּׁעַר" הַיָּצִיעַ, שֶׁקּוֹרִין "אפניי"ץ", שֶׁהוּא מֵסַב וּמְשֻׁפָּע:

(ח) מֵהֹר הָהָר תְּתָאוּ לְבֹא חֲמָת וְהָיוּ תּוֹצְאֹת הַגְּבֻל צְדָדָה׃

ח מֵהוֹר טוּרָא, תְּכַוְּנוּן לְמֵטֵי חֲמָת; וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי דִּתְחוּמָא, לִצְדָד.

רש"י ◂ מֵהֹר הָהָר: תָּסֹבּוּ וְתֵלְכוּ אֶל מֵצַר הַצָּפוֹן לְצַד הַמִּזְרָח וְתִפְגְּעוּ בִּלְבֹא חֲמָת זוֹ אַנְטוֹכְיָא.תּוֹצְאֹת הַגְּבֻל: סוֹפֵי הַגְּבוּל. כָּל מָקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר תּוֹצְאוֹת הַגְּבוּל אוֹ הַמֵּצַר כָּלֶה שָׁם לְגַמְרֵי וְאֵינוֹ עוֹבֵר לְהַלָּן כְּלָל, אוֹ מִשָּׁם מִתְפַּשֵּׁט וּמַרְחִיב וְיוֹצֵא לַאֲחוֹרָיו לְהַמְשִׁיךְ לְהַלָּן בַּאֲלַכְסוֹן יוֹתֵר מִן הָרֹחַב הָרִאשׁוֹן וּלְעִנְיָן רֹחַב הַמִּדָּה הָרִאשׁוֹן קְרָאוֹ "תּוֹצֵאת", שֶׁשָּׁם כָּלְתָה אוֹתָהּ מִדָּה:

(ט) וְיָצָא הַגְּבֻל זִפְרֹנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן זֶה־יִהְיֶה לָכֶם גְּבוּל צָפוֹן׃

ט וְיִפּוֹק תְּחוּמָא לְזִפְרוֹן, וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי לַחֲצַר עֵינָן; דֵּין יְהֵי לְכוֹן, תְּחוּם צִפּוּנָא.

רש"י ◂ וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו חֲצַר עֵינָן: הוּא הָיָה סוֹף הַמֵּצַר הַצְּפוֹנִי, וְנִמְצֵאת חֲצַר עֵינָן בְּמִקְצוֹעַ צְפוֹנִית־מִזְרָחִית. וּמִשָּׁם הִתְאַוִּיתֶם לָכֶם אֶל מֵצַר הַמִּזְרָחִי:

(י) וְהִתְאַוִּיתֶם לָכֶם לִגְבוּל קֵדְמָה מֵחֲצַר עֵינָן שְׁפָמָה׃

י וּתְכַוְּנוּן לְכוֹן, לִתְחוּם קִדּוּמָא, מֵחֲצַר עֵינָן, לִשְׁפָם.

רש"י ◂ וְהִתְאַוִּיתֶם: לְשׁוֹן הַסִּבָּה וּנְטִיָּה, כְּמוֹ "תְּתָאוּ".שְׁפָמָה: בְּמֵצַר הַמִּזְרָחִי וּמִשְּׁפָם הָרִבְלָה:

(יא) וְיָרַד הַגְּבֻל מִשְּׁפָם הָרִבְלָה מִקֶּדֶם לָעָיִן וְיָרַד הַגְּבֻל וּמָחָה עַל־כֶּתֶף יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה׃

יא וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא מִשְּׁפָם לְרִבְלָה, מִמַּדִּנַח לְעַיִן; וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא, וְיִמְטֵי עַל כֵּיף יַם גִּנֵּיסַר קִדּוּמָא.

רש"י ◂ מִקֶּדֶם לָעָיִן: שֵׁם מָקוֹם, וְהַמֵּצַר הוֹלֵךְ בְּמִזְרָחוֹ. נִמְצָא הָעַיִן לִפְנִים מִן הַמֵּצַר וּמֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל הִיא.וְיָרַד הַגְּבֻל: כָּל שֶׁהַגְּבוּל הוֹלֵךְ מִצָּפוֹן לְדָרוֹם הוּא יוֹרֵד וְהוֹלֵךְ.וּמָחָה עַל־כֶּתֶף: עֵבֶר. יָם־כִּנֶּרֶת קֵדְמָה: שֶׁיְּהֵא יָם כִּנֶּרֶת תּוֹךְ הַגְּבוּל בַּמַּעֲרָב, וְהַגְּבוּל בְּמִזְרַח יָם כִּנֶּרֶת, וּמִשָּׁם יוֹרֵד אֶל הַיַּרְדֵּן, וְהַיַּרְדֵּן מוֹשֵׁךְ וּבָא מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם בַּאֲלַכְסוֹן נוֹטֶה לְצַד מִזְרָח וּמִתְקָרֵב לְצַד אֶרֶץ כְּנַעַן כְּנֶגֶד יָם כִּנֶּרֶת וּמוֹשֵׁךְ לְצַד אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל כְּנֶגֶד יָם כִּנֶּרֶת עַד שֶׁנּוֹפֵל בְּיָם הַמֶּלַח, וּמִשָּׁם כָּלָה הַגְּבוּל בְּתוֹצְאוֹתָיו אֶל יָם הַמֶּלַח, שֶׁמִּמֶּנּוּ הִתְחַלַּת מֵצַר מִקְצוֹעַ דְּרוֹמִית מִזְרָחִית, הֲרֵי סוֹבֶבֶת אוֹתָהּ לְאַרְבַּע רוּחוֹתֶיהָ:

(יב) וְיָרַד הַגְּבוּל הַיַּרְדֵּנָה וְהָיוּ תוֹצְאֹתָיו יָם הַמֶּלַח זֹאת תִּהְיֶה לָכֶם הָאָרֶץ לִגְבֻלֹתֶיהָ סָבִיב׃

יב וְיֵיחוֹת תְּחוּמָא לְיַרְדְּנָא, וִיהוֹן מַפְקָנוֹהִי לְיַמָּא דְמִלְחָא; דָּא תְּהֵי לְכוֹן אַרְעָא לִתְחוּמַהָא, סְחוֹר סְחוֹר.

(יג) וַיְצַו מֹשֶׁה אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּתְנַחֲלוּ אֹתָהּ בְּגוֹרָל אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה לָתֵת לְתִשְׁעַת הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה׃

יג וּפַקֵּיד מֹשֶׁה, יָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמֵימַר: דָּא אַרְעָא, דְּתַחְסְנוּן יָתַהּ בְּעַדְבָא, דְּפַקֵּיד יְיָ, לְמִתַּן לְתִשְׁעַת שִׁבְטִין וּפַלְגּוּת שִׁבְטָא.

(יד) כִּי לָקְחוּ מַטֵּה בְנֵי הָרְאוּבֵנִי לְבֵית אֲבֹתָם וּמַטֵּה בְנֵי־הַגָּדִי לְבֵית אֲבֹתָם וַחֲצִי מַטֵּה מְנַשֶּׁה לָקְחוּ נַחֲלָתָם׃

יד אֲרֵי קַבִּילוּ שִׁבְטָא דִּבְנֵי רְאוּבֵן, לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן, וְשִׁבְטָא דִּבְנֵי גָד, לְבֵית אֲבָהַתְהוֹן; וּפַלְגּוּת שִׁבְטָא דִּמְנַשֶּׁה, קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן.

(טו) שְׁנֵי הַמַּטּוֹת וַחֲצִי הַמַּטֶּה לָקְחוּ נַחֲלָתָם מֵעֵבֶר לְיַרְדֵּן יְרֵחוֹ קֵדְמָה מִזְרָחָה׃

טו תְּרֵין שִׁבְטִין, וּפַלְגּוּת שִׁבְטָא: קַבִּילוּ אַחְסַנְתְּהוֹן, מֵעִבְרָא לְיַרְדְּנָא דִּירִיחוֹ קִדּוּמָא מַדִּנְחָא.

רש"י ◂ קֵדְמָה מִזְרָחָה: אֶל פְּנֵי הָעוֹלָם, שֶׁהֵם בַּמִּזְרָח, שֶׁרוּחַ מִזְרָחִית קְרוּיָה "פָּנִים" וּמַעֲרָבִית "אָחוֹר", לְפִיכָךְ דָּרוֹם־לְיָמִין וְצָפוֹן־לִשְׂמֹאל: